

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 139/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att stöda finska företag i samband med coronaepidemin

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 139/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Hur avser regeringen stöda finska företag som lider av en plötslig och överraskande minskningen av efterfrågan på grund av coronavirusepidemin och kan regeringen genom olika coronapaketer stöda sysselsättningen och hjälpa företag att överleva, för att förhindra en våg av permitteringar och uppsägningar som följd av coronaviruset?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen har beslutat om betydande åtgärder för att stöda företag under denna exceptionella situation orsakad av coronaepidemin. I regeringens tilläggsbudget reserveras 200 miljoner euro för åtgärder som bevarar arbetsplatser och tryggar företagets likviditet. Sammanlagt omfattar regeringens åtgärder cirka 15 miljarder euro. Om man räknar med åtgärder som utförs i samarbete med centralbanken och finansinstituten är helheten nästan 50 miljarder euro.

För att garantera att banksystemet fungerar arbetar regeringen i nära samarbete med Finlands Bank och Finansinspektionen. Säkrandet av företagets likviditet hanteras på samhällsnivå i första hand genom banksystemet. Finansinspektionen har beslutat att minska på storleken på kapitalkraven för kredit, vilken förbättrar finska bankers förmåga att bevilja kredit åt hushåll och företag. Detta, tillsammans med besluten från andra länders makrotillsynsmyndigheter ökar på den beräknade utlåningsförmågan till finska företag och hushåll med uppskattningsvis 30 miljarder euro.

Finland Bank har beslutat om åtgärder som riktar sig till att underlätta betalnings- och kassaflödessvårigheter orsakade av coronaepidemin samt för att säkra tillgången till finansieringen för hushåll och företag, särskilt små och medelstora företag. Besluten har beretts i samarbete med statsrådet och de centrala myndigheterna och i dialog med branschen. De kompletterar ECB:s tidigare beslut om att säkra likviditeten och utlåningsförmågan i EU-området. Enligt beslutet börjar Finlands Bank köpa företagsobligationer till en total volym av en miljard euro, från den tidigare volymen på 500 miljoner euro. Denna åtgärd gör det lättare för företag att ta ut lån och ingår också i vår strävan att bevara arbetsplatser. Även Statens Pensionsfond (VER) har tillsviðare order att öka på sina investeringar i finska företags företagsobligationer, också till en volym på en miljard euro.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 139/2020 rd

Till regeringens åtgärder hör också tidsbundna betalningsarrangemang för företagens skattebetalning, vilket innebär att företag kan ansöka om att skjuta upp skattebetalningen och minska på räntan från 7 % till 4 %. Arrangemangen gäller betalningar som förfallit efter 1.3. Betalningen av ArPL- och FöPL-premierna ska bli mer flexibel, så att ett företag på begäran kan få upp till tre månaders förlängd betalningstid. ArPL-återlåning underlättas genom Finnveras garantitäckning på 80 %. Volymen på uppskjutningen av skattebetalning och betalning av ArPL-premier uppgår till 3–4,5 miljarder euro, och rabatten på arbetspensionsavgiften till 910 miljoner euro.

Arbets- och näringsministeriet har tillsatt en task force-arbetsgrupp med uppgift att följa hur den inhemska, europeiska och övriga internationella sektorn för företagsfinansiering handskas med situationen orsakad av coronaviruset och hur väl den fungerar. Arbetsgruppen bereder och koordinerar åtgärder som riktar sig till företagsfinansieringssektorn. Arbetsgruppen består av arbets- och näringsministeriet, Finnvera, Business Finland, Tesi, Närings-, trafik- och miljöcentralerna och Finansministeriet, och därtill hör man även representanter från banksektorn.

Statliga finansiärer har också förberett sig på ökad efterfråga som resultat av coronaviruset. Dessa exceptionella tider kräver att man förhåller sig flexibelt till exempelvis betalningstider. Statliga finansiärer kan flexibelt sköta arrangemangen kring säkerheter särskilt för sina nuvarande klienter.

Finnvera har god beredskap att svara på den ökade efterfrågan av finansiering på grund av coronaepidemin. Finnveras finansiering för små och medelstora företag (lån och garantier) höjs från 2 miljarder euro till 12 miljarder euro. Finnvera utvidgar garantin för små och medelstora företag och begynnelseborgen till att också kunna beviljas som finansiering i den konjunkturutveckling som coronaviruset orsakat. Vid bägge garantier gör klientens bank en elektronisk ansökan till Finnvera, och Finnvera fattar beslut om en garanti på 80 procent utgående från de på förhand överenskomna kriterierna. Företaget måste dock ha förutsättningar för lönsam verksamhet efter coronakrisen ebbat ut. Finnvera måste iaktta EU:s regler om statligt stöd, som ställer upp vissa gränser för verksamheten. Ifall företaget till exempel haft ekonomiska svårigheter innan coronaepidemin, kan Finnvera inte erbjuda finansieringsstöd. Under finanskrisen underlättade EU reglerna om statligt stöd för en viss tid, vilket möjligen kommer att hända igen.

Business Finland samlar in, analyserar och delar med sig information om den globala epidemins inverkan på finska företag för att aktivera deras egna beredskapsåtgärder och riskhantering.

Dessutom har Business Finland som en del av regeringens coronapakets startat två nya finansieringstjänster, genom vilka man strävar att begränsa den ekonomiska inverkan av coronavirusepidemin: förhandsutredningsfinansiering och utvecklingsfinansiering. Den totala volymen på denna finansiering är enligt regeringens tilläggsbudget för ögonblicket 150 miljoner euro. Finansieringstjänsterna är avsedda för små och medelstora företag och midcap-företag med verksamhet i Finland vars affärsverksamhet påverkas negativt av coronavirussituationen

Svar på skriftligt spörsmål SSS 139/2020 rd

för att utreda och utveckla ny slags affärsverksamhet i undantagstillståndet. Finansieringstjänsternas kunder är bland annat turism, binärningar för turism, de kreativa branscherna och scenbranscherna samt samtliga branscher vars underleverantörskedjor har påverkats eller påverkas av coronavirussituationen. Finansieringen är de minimis-finansiering och för beviljande av finansieringen förutsätter att det finns utrymme i företagets de minimis-kumulation (kumulation på 200 000 euro under det innevarande och de två föregående skatteåren). Finansieringen kan inte beviljas till företag eller enskilda näringsidkare inom primärproduktion inom jordbruket eller vattenodling inom fiske. Finansieringen kan beviljas företaget en gång, i undantagsfall flera gånger. Nödvändig fortsatt finansiering för utvecklingen av nya tjänster finansieras efter de båda finansieringstjänsterna som normal FUI-finansiering med Business Finlands normala finansieringskriterier. Efterfrågan på nya finansieringsformer har varit stor.

För NTM-centralernas del tas en ny finansiering i bruk som särskilt inriktas till att minska på effekterna inom vårdbranscherna, men även vid behov på andra branscher. Finansieringens helhetsvolym är 50 miljoner euro. Dessutom försnabbas betalningen av understöd. 0,5 miljoner euro reserveras för rådgivning av företagare och för att hjälpa dem orka.

Finlands företagsinvestering (Tesi) är beredd att ge fortsatt finansieringen åt företag de redan har i sina portföljer ifall de har behov av tilläggsfinansiering på grund av coronavirusläget. Ifall målfondernas portföljföretag har problem med finansieringen på grund av coronaviruset kan Tesi delta i finansieringen av dessa företag genom direkt saminvestering. Tesi är beredd att ta i bruk ett program för stabiliseringsfinansiering riktad till företag, genom vilken man kan stärka företagets finansieringsställning tillsammans med privata investerare. Arbets- och näringsministeriet utreder eventuella andra åtgärder som kan förbättra utbudet av finansiering baserad på företagets egna kapital.

Staten har enligt behov också möjlighet att ta i bruk andra åtgärder, dock med beaktande av reglerna kring statligt understöd. Den Europeiska kommissionen gav ett meddelande 19.3.2020 med linjedragningar om hur EU:s regler om statligt stöd tillfälligt underlättas för att göra det lättare att få tillgång till företagsfinansiering och stöda företagets likviditet genom nationella åtgärder på grund av de allvarliga störningar som coronaviruset orsakar EU:s ekonomi. Dyliga flexibla arrangemang är mycket exceptionella för EU:s tillsyn över statligt stöd, och de ger mer rum att planera olika nationella stödåtgärderna för att minska på de ekonomiska olägenheterna som coronaviruset orsakar. På basen av det allmänna meddelandet som kommissionen gav förra veckan om coronaviruset kommer det också att vara möjligt att ersätta skador med direkta understöd inom ramarna för EU:s regler för statligt stöd (SEUT 107(2)(b)).¹

De tillfälliga lättnaderna av EU:s tillsyn över statligt stöd gäller företag i alla storlekar. Särskild uppmärksamhet har fästs vid små och medelstora företag och företag som på grund av

¹ Samordnad ekonomisk reaktion på Covid-19-utbrottet. Allmän översikt av nödvändiga åtgärder COM(2020)112 - Slutgiltig.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 139/2020 rd

coronaviruspandemin är i svårigheter. I det här sammanhanget avses med företag i svårighet ett företag som uppfyller definitionen i EU:s regler för statligt stöd om ett företag i svårighet. Kommissionens linjedragning är betydande, eftersom EU:s regler om statligt stöd vanligtvis enbart tillåter stöd åt företag i svårighet i ytterst begränsade situationer och med mycket hårda krav. ² Att stöda företag i svårigheter är möjligt i form av s.k. stöd till undsättning och omstrukturering, i vilket fall stödet måste godkännas av kommissionen innan det verkställs (notifikation). Företag i svårigheter kan också stödas med s.k. de minimis-stöd. Dessutom i ytterst exceptionella och oförutsägbara situationer kan statligt stöd riktas till företag som ersättning för ekonomisk förlust orsakad av en exceptionell händelse. Lättnader i tillsynen av statligt stöd till jordbruks- och fiskerisektorn är också på kommande. De tillfälliga lättnaderna gäller till och med den 31 december 2020. Det är dock möjligt att de fortsätter vara i kraft längre, ifall situationen kräver det. Lättnaderna för statligt stöd som ges på grund av coronaviruset är skilda från de minimis-reglerna, vilket innebär att de minimis-stöd (200 000 euro under tre år / företag) kan beviljas som normalt under en kris och de ovan nämnda lättnaderna kan beviljas utöver de minimis-stödet.

Redan med användning av de instrument som nu finns tillgängliga omfattas en person som blivit permitterad eller uppsagd av arbets- och näringsbyråns omställningsskydd, vilket innebär tillgång till tjänster såsom utbildningar, träningar och tjänster för arbetssökande. Arbetsminister Haatainen har beslutat om en åtgärdshelhet på tre punkter för att trygga arbetsmarknadens verksamhet i coronavirusläget. Ministern har tillsatt en arbetsgrupp med deltagare från ministerierna, myndigheterna och arbetslivet, som förväntas ge snabba förslag. Avsikten med arbetsgruppen är att få till stånd förslag om åtgärder som kan trygga arbetsmarknadens verksamhet, bevara arbetsplatser och undvika att livskraftiga företag går i konkurs, samt att trygga löntagarnas ställning. Följande beslut har redan fattats för att trygga människors utkomst: avlägsnandet av självriskperioden för utkomstskyddet både för permitteringar och uppsägningar och det har gjorts det lättare för freelancers och företagare att få utkomstskydd. Dessutom förkortas minimilängden på samarbetsförhandlingar och meddelandet om permittering enligt arbetsavtalslagen kan nu ges fem dagar innan. Permitteringsrätt gäller nu också tidsbundna arbetsavtal.

Helsingfors den 27 mars 2020

Näringsminister Mika Lintilä

² Meddelande från kommissionen: Riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (2014/ C 249/01).